

# TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Abonementna za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 4. maja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 53.

Dr. Fran Windischer:

## Prilike v trgovini na debelo in drobno.

Ko smo više gori čuli podatke o skupnem številu trgovinskih obratov v Sloveniji v letih 1925 do 1928, je jasno, da je mreža trgovinskih obratov v naši deželi jako gosto razporejena, pa je v večjih gospodarskih središčih tudi v strokovni razčlenjenosti velik napredek. Ob veliki gostoti in številni zastopanosti trgovinskih obratov je jasno, da je tudi možnost zaslužiti padla, ker se število porabnikov in potrošnikov razdeli na veliko število prodajalcev, pa je na drugi strani zaslužek tudi zagadelj manjši, ker je konkurenca poostrena in si je v ljuti borbi težko rezati kruh na debelo. Dočim je še pred nekaj leti bila za marsikako blago trda in je šel človek za blagom, je sedaj baš obraten položaj, pa je treba mnogo prizadevanja, da razpečaš svojo zalogo in je resnica, da je prodajati težje nego izdelovati, prav očitna. Ostrina gospodarskega boja in težavnost uveljavljanja v trgovski praksi se kaže tudi v tem, da danes velike trgovske trdke ne obiskujejo samo večjih nastanjenih trgovcev po gospodarskih središčih, marveč gredo tudi do skromnih gospodarjev v odmaknjene kraje, pa tudi tvornice same intenzivno obdelujejo svoje odjemalce. Pri tem se vidi, da se ne držijo več samo trgovci, marveč gredo, kakor v oblačilni stroki, tudi do vsaj nekoliko večjih profesionistov. Tako intenzivno delo, ki naj privede do čim večje prodaje, je v gotovem pogledu vodilo tudi do jako slabih posledic, ker so se mnogi dali zavesti, da so kupovali preko potrebe in preko svojih sredstev. Tako obletavanje in tako pretirano razpredeno agentiranje vodi v mnogem pogledu do slabih prilik. Slabe navade in običaje pospešuje ter pripomore le prerado h gospodarskim nesrečam in polomom. Kmalu se je pokazalo, da kopičenje naročil, forsirano na opisan način, vodi do težkih izgub. Kreditne razmere se kvirijo in slabšajo plačilni pogoji. V nekoliko letih smo pozabili, da ni še daleč od časa, ko je bilo treba šteti za kupljeno blago takoj tudi gotov novic. Dejstvo je, da napake uče in da se opaža dandanes stremljenje po iztrebljenju slabih posledic preobilnega kreditiranja in prezaupljivega posojanja ter po izboljšanju položaja producenta in velikega trgovca s poostritvijo plačilnih pogojev in načinov. Opešana kupovalna sila kmetijskih slojev, po mestih oslabela kupovalna sila srednjega stanu osobito javnih in zasebnih uradnikov je medtem položaj posebno poosttrila. Nastanjeni trgovec mora vedno več prodajati na upanje. Pri tem pa je dejstvo, da se je splošna življenjska stopinja in tudi zahtevnost občinstva v marsičem povečala, pa zlasti mlajši svet ne obrača denarja s tisto previdnostjo, kakor je je bil včasih naš starejši rod vajen. Položaj nastanjenega trgovca na drobno je težaven, pa je razumljivo, da je odpor proti naraščajočemu krošnjarstvu in agentiranju pri zasebnih strankah vedno močnejši. Preteklo leto je opreznost pri prodajanju in kreditiranju na vsak način bila mnogo večja. Vidi se to iz dejstva, da pada število trgovskih tožb in da pada število konkurzov. Dočim je bilo leta 1927 v naši državi 1060 konkurzov, izkazuje leto 1928 samo 917 konkurzov in sicer v

Hrvatski in Slavoniji 80 glasom statistike Jugoslovanskega društva za zaščito upnikov v Zagrebu, v Srbiji in Črni gori 682, v Sloveniji in Dalmaciji 80, v Bosni in Hercegovini 17, v Vojvodini 58. Za leto 1927 so na razpolago sledeče številke: Hrvatska in Slavonija 113, Srbija in Črna gora 718, Slovenija in Dalmacija 104, Bosna in Hercegovina 31, Vojvodina 94. Za Slovenijo posebej bi naj služile za oznako položaja sledeče številke: Za protokolarne firme in sicer za firme posameznih trgovcev je bilo razglašanih leta 1928 skupaj 17 konkurzov, leta 1927 pa 21, pri družabnih firmah leta 1928 trije, leta 1927 pa 14. Odpravljenih konkurzov je bilo leta 1928 17 pri posameznih firmah napram 19 v letu 1927, pri družabnih firmah pa 9 napram 8 v letu 1927. Glede neprotokolaranih firm so številke sledeče: Leta 1928 je razglašanih 41, leta 1927 pa 49 konkurzov. Odpravljenih konkurzov pri neprotokolaranih firmah je leta 1928 bilo 61 proti 37 leta 1927.

V tej zvezi utegnejo zanimati po trgovinskem registru Zbornice za TOI sledeči podatki: Vpisov v trgovinski register je bilo leta 1928 119 pri posameznih firmah, dočim 101 pri družabnih firmah (javne trgovske družbe, komanditne družbe, družbe z omejeno zavezo, delniške družbe). Izbrisov je bilo pri posameznih firmah v letu 1928 22, leta 1927 15, pri družabnih firmah 46 v letu 1928 proti 44 v letu 1927. V zadržnem registru je bilo v preteklem letu izvršenih 67 vpisov, izbrisov 26, konkurza razglašena 2 ter odpravljena konkurza 2. Leta 1927 je bilo vpisov v istem registru 47, izbrisov 31, konkurzi razglašeni 3, odpravljena konkurza 2.

## Dokumenti za carinjenje blaga.

Iz gospodarskih krogov se čujejo opetovano pritožbe radi postopka železniške uprave, odnosno carinsko-železniških posrednikov pri carinjenju blaga. V večini primerov pa so stranke same krive nastalih neprilik in škod. Da se preprečijo v bodoče slične neprilike in škode, je izdal komercialni oddelek Generalne direkcije državnih železnic važno okrožnico, na katero opozarjamo vse interese. Okrožnica se glasi:

»Člen 15. mednarodne železniške konvencije predvideva, da ima železnica med potjo vršiti vse formalnosti, ki jih predpisujejo carinske in druge oblasti glede carinjenja, kontrole in pregleda blaga. Da bi mogla železnica zadostiti temu predpisu, določa člen 13. navedene konvencije, da je pošiljatelj obvezan, da priklopi tovornemu listu vse dokumente, ki so potrebni za izvršitev formalnosti pri carinjenju blaga. Po istem členu je odpošiljatelj odgovoren za vse posledice, ki bi nastale radi pomanjkanja ali nepopolnosti, odnosno nepravilnosti potrebnih dokumentov. Med omenjene listine spadajo tudi spričevala o izvoru, na podlagi katerih se blago carini po minimalnih stavkih carinske tarife. V nekaterih primerih se je dogodilo, da so bile pošiljatelj bla-

## Dva reklamacijska odbora za Slovenijo.

O pritožbah proti odmeri davkov po novem davčnem zakonu odloča, v kolikor je izpodbijane davke odmeril davčni odbor, reklamacijski odbor, ki se postavlja na sedežu davčnega oblastva druge stopnje (finančne direkcije). Strogo po zakonu bi moral torej za področje finančne direkcije v Ljubljani postopati glede davkov po novem zakonu samo en reklamacijski odbor. Vendar pa zakon določa, da sme minister za finance postaviti za obsežnejše okoliše ali za okoliše s posebno velikim številom davčnih zavezancev tudi več reklamacijskih odborov, ki jim obenem določi sedež.

Sklicevaje se na to določilo zakona je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani predlagala ministrstvu za finance, da se postavi v Sloveniji dva reklamacijska odbora, za vsako oblast eden.

Kakor čujemo, je ministrstvo za finance ta predlog upoštevalo in finančno direkcijo v Ljubljani pooblastilo, da postavi na svojem področju dva reklamacijska odbora: enega za ljubljansko oblast s sedežem v Ljubljani in drugega za mariborsko oblast s sedežem v Mariboru.

Reklamacijski odbor posluje pod predsedstvom finančnega direktorja in obstoji iz 8 članov in 8 namestnikov. Polovico članov in namestnikov postavi izmed davčnih zavezancev ministrstvo za finance na predlog finančne direkcije. Drugo polovico članov in njih namestnikov izvoli izmed davčnih zavezancev Zbornica za trgovino, obrt in industrijo. Ako bi za celo Slovenijo posloval samo en reklamacijski odbor, bi mogla biti vsaka oblast zastopana v odboru samo s 4 davčnimi zavezanci, ako bi se imenovanje izvršilo tako, da bi imela vsaka oblast polovico zastopnikov. Tako maloštevilno zastopstvo bi nikakor ne vstrezalo namenu institucije, ker bi

posamezni člani ne mogli tako izčrpno poznati dohodninskih in pridobitnih razmer posameznih pritožnikov, da bi mogli z vso zanesljivostjo pravično odločati o pritožbah in o plačilni zmožnosti pritožnikov. Zategadelj je tem večjega pomena, da bo vsaka oblast zastopana v reklamacijskem odboru po 8 članih, in da bo vsaka v svojem odboru samostojno odločala.

## Kaj je z oblastno trošarino od zalog?

Ugleden ljubljanski veletrgovec nam piše:

»Po novem trošarinskem zakonu so se zaloge žganja in špirta dne 15. aprila t. l. popisala in se bo na te zaloge odpadajoča razlika na državni trošarini pobrala do 15. maja t. l., v kolikor plačilo ne bo odloženo preko tega termina.

Zakon izrečno določa, da se na to zalogo odpadajoča oblastna trošarina ne pobere, ampak da se oblastna trošarina v znižanem iznosu pobira samo od onih količin, ki se oddajo v promet in v konzum od dne 15. aprila 1929 dalje.

To določilo se v naši državi ne izvaja enakomerno. Pri nas se organi finančne kontrole postavljajo na stališče, da se mora oblastna trošarina na količine pijač, ki so bile dne 15. aprila t. l. na zalogi sproti plačati, čim se te zaloge razprodajo. Nasprotno pa čujemo iz drugih krajev naše države, da se pri popisu zalog v tem pogledu drugače postopa. Druge smatrajo organi finančne kontrole, da so pijače, ki so bile dne 15. aprila 1929 na zalogi in je od njih že plačana državna trošarina, že v prometu in da torej ne podlegajo plačilu oblastne trošarine.

Vprašanje je za našo trgovino jako velikega pomena. Naša domača alkoholna trgovina ima svoje poslovne zveze povsod po naši državi. Zategadelj ne more na trg z blagom, ki bi bilo za 5 Din višje obremenjeno nego blago iz drugih krajev, s katerim mora voditi konkurenčno borbo. Saj je naša trgovina že v tarifnem pogledu precej na slabšem in ne more vzeti poleg razlike na voznini na svoje rame še razlike na oblastni trošarini, ako noče utrpeti občutne izgube.

Nastane torej vprašanje, ali je tolmačenje naših organov finančne kontrole pravilno, ali pa ono v drugih delih države. Vprašanje bazira na tem, kdaj se odda blago v promet in potrošnjo. To vprašanje se mora reševati samo s stališča določil trošarinskega zakona. Trošarinski zakon izrečno določa, da se brez plačila državne trošarine ne sme oddati nobeden trošarinski predmet v promet in potrošnjo. Trošarinski predmeti, nakatere je državna trošarina že plačana, so torej že v prometu in se logično na nje ne more, odnosno po zakonu ne sme pobirati oblastna trošarina. Oblastno trošarino za nazaj se ne pobira, ampak samo pro futuro, to se pravi, le za trošarinske predmete, za katere zapade državna trošarina s tem, da se oddajo dotični trošarinski predmeti v promet in potrošnjo, od dne 15. aprila 1929 dalje.

Iz tega sledi, da se v Sloveniji v tem pogledu novi trošarinski zakon očividno napačno tolmači. Jasno je,



da bo moral pričakovani pravilnik prinesiti v tem pogledu jasnosti, vendar smo že sedaj izdatno ovirani v svojem prometu, ker ne vzdržimo konkurence z blagom, ki je za 5 Din manj obremenjeno nego je naše blago.

Mi se ne upiramo plačilu, saj država rabi denar, upravičeno pa smemo zahtevati, da se nam v vsakem pogledu ustvari glede izvajanja zakonov enake konkurenčne pogoje, ker brez tega nam je trgovsko poslovanje s trošarini zavezanimi tekočimi naravnost nemogoče.\*

\* Pripomba uredništva: Po naših informacijah je akcija za doseg enakomernega postopanja v gornjem pogledu že v teku.

#### KONKURZI V APRILU.

V mesecu aprilu 1929 so bili po podatkih Jugoslov. društva za zaščito upnikov v Zagrebu registrirani v vsej državi 104 konkurzi napram 115 v maju 1929 in 105 v aprilu lani. Bilo je konkurzov: v Srbiji 90 (aprila lani 80), v Vojvodini 6 (6), v Hrvatski 3 (7), v Sloveniji in Dalmaciji 5 (12). Od 90 konkurzov v Srbiji (marca 1929 93) je bilo: 41 (48) trgovcev, 28 (40) obrtnikov in privatnikov, 1 (1) banka in 21 (4) neznanih. Skupno je bilo v prvih štirih mesecih 1929 razglašanih 407 konkurzov napram 371 v letu 1928. V vseh pokrajinah je število konkurzov znatno padlo, edino v Srbiji je znatno naraslo (za 30 odst.). Bilo je konkurzov: v Srbiji 347 (266), v Hrvatski 23 (40), v Sloveniji in Dalmaciji 18 (38), v Vojvodini 17 (24) in v Bosni 2 (3).

#### Švedi in Jugoslavija.

Vemo, da smo oddali vžigalčni monopol švedskemu trustu. Pisali smo, da se zanimajo Švedi za naš telefon. Beremo o tem: »Že več dni se mudi v Beogradu švedski poslanik v Nemčiji Uden, ki je akreditiran tudi za Jugoslavijo. Namen mu je, da razširi in poglobi trgovske zveze med obema deželama. Poslanik je dejal, da pride po prevzetju vžigalčnega monopola na vrsto jugoslovanski telefon ter da ga bo vzela v najem švedska tvrdka Ericson. Dalje je vložila tudi tvrdka Aasen ugodno ponudbo pri beograjski mestni občini za gradbo tamošnje električne centrale. Švedom se je posrečila tudi vpeljava strojev švedske mlekarne industrije v Jugoslavijo. Trgovski stiki med Švedsko in Jugoslavijo se čvrstijo.«

O družbi Ericson podamo nekoliko informativnih podatkov: Dividendo za leto 1928 zvišuje družba od 6 na 7%. Fabrikacijski dobiček lanskega leta je znašal 5.500.000 švedskih kron, čisti dobiček 3.840.000 kron. Rezerve znašajo 4.400.000 kron. Promet je narasel na 25.900.000 kron itd. Tudi inozemske podružnice so mogle svoj obrat povečati in so mogle izkazati večji dobiček. Delniška glavica koncesijskih družb izkazuje 60.500.000 kron, obligacijski dolgovi znašajo 19 milijonov 500.000 kron, drugi dolgovi 18.600.000. Poleg glavnice so izkazana poslopja z vrednostjo 5 milijonov kron, stroji in inventar z dvema milijonoma, surovine in izdelki z 9 milj. 300.000 kron.

Švedi so gospodarsko izredno močni in prodirajo tudi v države, ki so finančno dosti močnejše kot Jugoslavija.

#### Iz naših organizacij.

Glavna skupščina Zveze za tujski promet v Sloveniji bo v soboto, dne 11. maja 1929 ob pol 11. uri v prostorih Zbornice za trgovino, obrt in industrijo (pritličje desno) v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročilo o delovanju. 2. Računski zaključek in poročilo nadzorstva. 3. Prodaja nepremičnin, odnosno služnosti. 4. Slučajnosti. — N. B. Ako se ob določeni uri ne sestane zadostno število članov, se skupščina vrši pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom brez ozira na število navzočih članov. — Samostojni predlogi odbora in članov pa morajo biti pisмено izročeni predsedniku pet dni pred vršitvijo glavne skupščine.

#### Mestne davščine ljubljanske.

Odbor gremija trgovcev v Ljubljani je razpravljal na zadnji seji tudi o proračunu mestne občine ljubljanske. Ugotovil je, da so se dosedanje trošarinske postavke znatno povišale, kakor tudi, da je ostala uvoznina v breme trgovcev kljub temu, da so gospodarski krogi opetovano protestirali proti vsakemu povišku mestnih davščin. Povišanje mestnih davščin, kakor jih je sprejel mestni občinski svet ljubljanski, je odločno v nasprotju z naredbo ministra financ z dne 15. januarja t. l., št. 7130, s katero se odreja, da naj se izvrši revizija vseh občinskih taks in trošarin ter da se njihova višina dovede v sklad z načelom, da te ne smejo imeti prohibitivnega značaja. Povišanje trošarine in uvoznina so v očitnem protislovju z odredbo finančnega ministra, ker je tendenca te, da se občinske davščine znižajo, nikakor pa ne povišajo. Samo v izjemnem slučaju sme finančni minister dovoliti povišanje dosedanjih mestnih davščin do največ 10%. Te izjeme pa pri proračunu mestne občine ljubljanske ni. Vsi protesti ljubljanskega gremija, da se odpravi uvoznina, ki občutno obremenjuje gospodarske kroge, zlasti pa, ker se mora plačevati na tovarne in osebne avtomobile, in je popolnoma krivična in pogrešena, so bili brezuspešni. — Lastniki avtomobilov plačujejo že itak občutno letno takso na vozila, vsled česar dvakratno obdavčenje enega predmeta ni v skladu z enakomerno obremenitvijo posameznih panog. Avtomobili so postali splošno prometno sredstvo in se ne smejo smatrati kot luksuzni predmet, temveč za predmet, kateri neobhodno služi trgovcu pri izvrševanju njegovega poklica, za obiskovanje odjemalcev itd.

Gospodarski krogi odločno ugovarjajo proti uveljavljanju uvoznine na življenjske potrebščine. Povišala se je trošarina na južno sadje, riž, sir,

mast in olje, torej na najvažnejše potrebščine, s katerimi se v največji izmeri preživlja uradnik in delavec. Krivično je, da se še vedno pobira trošarina na moko, ki je najglavnejši in najpotrebnejši predmet konsumenta. Krivična je trošarina, ki se je uvedla na kis. Ravno tako se je uvedla nova davščina na nezazidane parcele, ki znaša 5 Din, odnosno 1 Din na m<sup>2</sup> z ozirom na lego parcele, kakor tudi taksa za preuredbo stanovanj v poslovne lokale, ki se bo plačala v izmeri 200 Din od vsakega m<sup>2</sup>. Mestna občina ljubljanska že itak pobira takozvano prirastkarino in bi pobiranje te na eni in davščine na nezazidane prostore na drugi strani pomenjalo dvojno obremenitev enega in istega predmeta in naslova. V Ljubljani se v pretežni večini zidajo le mala stanovanja, dočim so v sredini mesta predpisane po stavbnem redu večnastropne stavbe, za katere lastniki vsled gospodarske krize nimajo potrebnih sredstev za zgraditev. V sredini mesta pridejo do izraza samo hiše s poslovnimi prostori, s katerimi se pa stanovanjska beda nikakor ne bo ublažila. Mestna občina je hotela uveljaviti to davščino že leta 1922, pa jo je iz tehničnih razlogov opustila. Sklep mestne občine glede davka na poslovne lokale, nastale iz stanovanj, gre preko temeljnih načel, ker hoče občina s to davščino vplivati na dispozicijo privatne lastnine. Ta sklep mestne občine smatra gremijalni odbor za dalekosežne narave, zato pričakuje, da g. finančni minister te davščine ne bo potrdil. Z novimi davščinami se uvajajo carinske meje, katere znatno podražujejo preživljanje. Vsled tega je gremijalni odbor soglasno sklenil predložiti g. finančnemu ministru predstavko, v kateri ga prosi, da se mestni proračun v tej obliki ne potrdi in da upošteva proteste gospodarskih organizacij.

#### O milanskem velesejmu.

V nedeljo o polnoči se je zaključila letošnja velesejska prireditve v Milanu. Po 17 dneh pestrega vrvenja je zavladala po velesejskih monumentalnih zgradbah in industrijskih palačah zopet največja tišina.

Italijani imenujejo milanski velesejm »največji trg Italije«. Pod to devizo širijo reklamo za velesejm doma, v svojih kolonijah in v inozemstvu. »Največji trg Italije« pa ni v tem primeru samo reklamno sredstvo, je to označba, ki po vsej pravici pristojno prireditvi, predstavljajoči ne samo veličastno gospodarsko manifestacijo, ampak tudi velikansko torišče, na katerem se shajajo zastopniki največjih kupčijskih emporijev sveta in kjer se sklepajo dnevno večmilijonski posli. Sleherni Italijan ve, kakega pomena je »največji italijanski trg za Italijo, za njeno gospodarsko propagando v inozemstvu ter za sloves in renome italijanske trgovine. O tem je vsak prepričan in zato vabi na svoj »največji trg« vse in povsod, kamorkoli pride.

V Milanu samem vlada ob sejmskih dneh praznično razpoloženje. Vsaka še tako majhna trgovina razobesi ob teh dneh zastavo. Ni bilo vedno tako. Tudi tukaj so lokalni trgovci spočetka neprijazno motrili »bazarenje« na velesejmu. Danes je to drugače. Kljub veliki množini detajlistov, prodajalcev najrazličnejših novotarij, ki jih najdemo na vsakem sejmu, najde milanski velesejm pri lokalnih trgovcih največjo oporo, oni so mu najboljši agitatorji in propagatorji. S ponosom govorijo vsi o velesejmu, zlasti v razgovoru s tuji. In velika industrija? Prva leta so smatrala tudi italijanska velika podjetja vabilo za udeležbo in sodelovanje na velesejmu — tako mi je pravil eden izmed najstarejših organizatorjev milanskega velesejma — celo za razžalitev, danes ima pa že vsako večje podjetje na velesejmu svojo lastno, luksurično urejeno palačo. Investirajo se ogromne vsote. Eno podjetje hoče prednjačiti drugemu, dasi postane vsaka privatna zgradba na velesejskem prostoru po

petih letih last velesejma in mora vsak lastnik celo tekom teh petih let plačati velesejski upravi visoko najemnino za prostor, na katerem je postavil svojo zgradbo. Velesejm sam ima 64 zgradb iz kamna, od katerih so mnoga iz dragocenega marmorja, in 16 velikih paviljonov iz lesa. Če hočeš posetiti vse palače in paviljone, moraš napraviti skupno 58 km poti. Je to ogromno trgovsko in industrijsko mesto, ki je sprejelo od 12. do 28. aprila t. l. približno eden in pol milijona posetnikov z rednimi vstopnicami, poleg velikih množin zastojkarjev, posetnikov s permanentnimi vstopnicami in celih vrst šol, ki prihajajo na milanski sejm z vseh krajev Italije. Država sama, občine, šolske uprave in vse se trudi, da dá naraščaju priliko videti največji italijanski trg, občudovat delo domačih rok in domačega truda. Za prireditve takih posetov iz najbolj oddaljenih krajev se v Italiji žrtvuje mnogo, v prepričanju, da so take investicije plodnosne v gnotnem in še bolj moralnem oziru.

Naravno, da vidiš na sejmu tudi izdelke mnogih inozemskih tvrdk, ki iščejo zveze z italijanskimi tržišči. Od 4000 letošnjih razstavljalcev je bilo 650 inozemcev. Število razstavljalcev se je zmanjšalo letos napram številu v prejšnjih letih. Uprava je hotela vrste razstavljalcev razčistiti v stremljenju, da dá mesta izključno samo industrijalcem, producentom in ne posredovalcem. Ta kriterij je zahteval nekaj izključitev, ki se bodo v prihodnjem letu še pomnožile. Kljub temu vidimo baš na milanskem sejmu še mnogo takega blaga in predmetov, ki se absolutno ne dajo spraviti v sklad z resnostjo, ki jo sicer vidimo vepovsod na milanskem sejmu.

Tudi samo kratka revija sejma, ki jo lahko napraviš v velikih avtobusih ali pa tudi po mali železnici, ki kroži cel dan po širokih cestah velesejma, ti bo nudila najpestrejšo sliko velesejskega vrvenja, njegove obsežnosti in impozantnosti. Če imaš več časa, se lahko vsedeš tudi na kamelo, ki te bo nosila po razkošnih velesejskih promenadah. Nekatere iz-

ložbe so tako zanimive, da se nehoti moraš ustaviti in si jih podrobneje ogledati. Tako je n. pr. izredno zanimiv paviljon kemije, kjer vidiš rezultate uspehov in napredka italijanske podjetnosti pri produkciji barvnih materij, kemičnih gnojil, farmacevtskih produktov in druge fabrikate, ki jasno kažejo, kako se Italija z leta v leto vedno bolj emancipira od inozemstva. Organizacija tega oddelka je tako skrbno izvedena, da predstavlja ta oddelk nekak muzej italijanske kemične industrije, ne glede na to, da najde tudi praktični trgovec in industrijalec, ki se za razvojne faze ne briga, vse kar zahteva od italijanske kemične industrije. Nič manj zanimivi so tudi oddelki drugih strok. V naravnost velikanskem obsegu so razstavljeni zlasti predmeti strojne in elektrotehnične industrije. Organizacija teh dveh oddelkov je v resnici občudovanja vredna. Mnogi stroji so cel dan v obratu, pa je slika, kojo nudi posetniku strojni oddelk, izredno zanimiva za specialista, industrijalca, navadnega delavca in zlasti tudi za naraščaj, ki se iz knjig ne bi nikdar naučil tega, kar ima priliko videti v tem oddelku v kratkem času. V zelo obširnem paviljonu so bili razni stroji za pisanje, računanje itd. Neka tvrdka, ki izdeluje posebne računске stroje, je organizirala v paviljonu celo šolo s 16 do 20 deklet. Prireditve ni zgrešila namena, zanimanje okoli tega standa je bilo veliko, dasi mogoče več za osebe, ki so sedele pri računskih strojih, kot za stroje same.

Impozanten je bil salon avtomobilov z neštetiimi vozovi najrazličnejših tipov. Eden izmed največjih paviljonov, velika arena, ki služi v izven-sejmskem času za razne sportne prireditve, je bil rezerviran ladjedelništvu. Od najelegantnejše jahte do navadnega pasajirskega motornega čolna, vsi tipi so bili zastopani. Zares posrečena prireditve, kakor je nima najbrže nobeden drugi sejm.

Pokrajine, kjer je razvita kaka stroka domače industrije, so na sejmu zastopane pod egido pristojne gospodarske zbornice ali kake druge gospodarske organizacije. Tudi imajo mnoge pokrajine za vse svoje proizvode en sam paviljon, ki predstavlja že sam zase zaključeno razstavo, ki nudi pregledno sliko gospodarskega značaja dela in produkcije dotične pokrajine. Take razstave dobivajo znatne subvencije od svojih občin in drugih avtonomnih korporacij.

Zelo lepi so tudi paviljoni inozemskih držav. V oči pade paviljon Češkoslovaške, Španije, Finlandije, Rusije in Poljske. Interesanten je tudi britanski paviljon, nadalje paviljon Nemčije, Holandske in Švice.

Naravno, da je na sejmu preskrbljeno tudi za radovedneže. Prirejajo se velike modne revije, revije narodnih noš, tekme itd. Sejm ima seveda tudi svoj obilgatni zabavni oddelk, ki je odprt celo noč.

V celotnem napravi milanski velesejm najboljši utis in ni dvoma, da bo v kratkem prevzel vodilno mesto nad vsemi mednarodnimi velesejmi. Investicije, ki jih je napravila velesejska uprava, so ogromne. Dasi ima danes velesejm še okroglih 52 milijonov lir dolga, ki ga nosijo razne banke, je odplačilo tega dolga z ozirom na ugoden razvoj te ustanove več kot zajamčen. Velesejska uprava je v zelo spretnih rokah, ki bodo znale držati razvoj te odlične gospodarske ustanove v živahnem tempu tudi v bodoče.

Kvalitetna  
znamka



Zahtevajte  
povsod!



**Občni zbor gremija trgovcev za srez Logatec.**

V nedeljo dne 28. aprila popoldne se je vršil v hotelu Zumer v Cerknici občni zbor gremija trgovcev za srez Logatec.

Občni zbor ni bil ob napovedanem času sklepčen, vsled česar se je vršil uro kasneje, t. j. ob 14. uri ob navzočnosti 65 članov.

Načelnik g. S. Lenarčič otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče, imenuje zapisnikarjem g. Krošlja in overovateljem zapisnika pa gg. Zumra in Lavriča iz Cerknice. Uvodoma poroča načelnik, da praznuje gremij v letošnjem letu 10-letnico svojega obstoja, spominja se vseh članov, ki so pomagali pri ustanovitvi in ki so načelnikovo delo v teh letih podpirali. Spomnil se je tudi umrlega dolgoletnega člana g. Šerkota iz Cerknice. Spomin njegov so počastili navzoči s tem, da so se dvignili s svojih sedežev. Po uvodnem pozdravu poda načelnik svoje poročilo o delovanju gremija v prejšnjem letu.

Pri svojem poročilu povdarja, da se je akcija za omejitve krošnjarijenja tudi v letu 1928 nadaljevala, da je v srezu dejansko tudi manjše število krošnjarijev opravljalo svojo prehodno obrt, posebno še tudi radi tega, ker so oblasti pazile, da se med te ljudi ne utihotapijo državni nevarni elementi. Delovanje krošnjarijev je opaziti seveda v prvi vrsti v krajih, ki so oddaljeni od posameznih središč in orožniških postaj.

Da se člani informirajo o raznih dolžnostih, ki izvirajo iz novega davčnega zakona, je gremij priredil tozadevno predavanje, ki pa radi slabega vremena ni bilo obiskano v tej meri kot bi važnost takega predavanja zahtevala. Z uveljavljenjem novega zakona sta se ukinita davčna urada v Ložu in Cerknici ter združila v enotno davčno upravo v Logatcu. Načelnik je za ohranitev teh dveh davkarij v sporazumu s prizadetiimi občinami sodeloval, žal brez uspeha.

Kar se tiče železniškega prometa je bil ta v splošnem zadovoljiv. Le v glavni izvojni seziji je vladalo nekaj časa pomanjkanje vagonov. Radi ležarinskih prostorov je dal gremij zbornici podatke, tako glede železniških kakor tudi glede privatnih na postajah Rakeku, Planini in Logatcu.

Z uveljavljenjem novih predpisov glede prodaje soli in žveplenk je bila težko prizadeta naša trgovina, ki se peča s prodajo teh predmetov. Gremij je tudi tozadevno posredoval na pristojnem mestu.

Delovni čas v trgovskih obratih je uredilo načelstvo enotno za cel srez po uveljavljenju novega zakona. Edino nedeljsko delo je v Logatcu drugače urejeno kot v vseh ostalih krajih.

Da bi se ustreglo trgovcem, ki imajo promet z Italijo, je gremij predlagal direktni pošte, da uvede še eno ambulanco na progi Rakek—Postojna. Direkcija je uvedla za poizkušnjo ambulanco, ker je bil pa promet nezadosten, se ta načrt ni mogel izvesti. Tudi staro zahtevo na-

sih trgovcev za direktni telefonski promet iz Rakeka je gremij obnovil, toda do sedaj tudi še vedno brez uspeha. Poštni promet je v splošnem zadovoljiv. Le ko je načelstvo dooznalo, da se bodo razne obmejne pošte deerarizirale, je načelnik interveniral pri zbornici in zbornična akcija je preprečila ustanovitev obmejnih pogodbenih pošt.

Ceste so staro pereče, toda še vedno nerešeno vprašanje. Zboljšanje istih bi bilo v veliko gospodarsko korist celokupnosti. Izredno velik promet pri izvozu lesa je gotovo vzrok, da se ceste tudi izredno izrabljajo. Prispevki, ki so sicer zelo visoki, ne zadostujejo za vzdrževanje najvažnejše prometne žile okraja, ceste Stari trg—Rakek.

Načelnik v svojem poročilu omenja še celo število akcij, ki so šle za tem, da se položaj trgovine izboljša, kajti mnenja je, da je le z dobro organizirano trgovino mogoče doseči tudi boljših uspehov.

Občni zbor je vzel poročilo načelnika z odobrenjem na znanje.

Iz tajniškega poročila, ki je sledilo, je razvidno, da je gremij prejel 446 dopisov, odposlal pa jih je 687. Učencev je bilo sprejetih na novo 15, izučilo se jih je 11. Skupno stanje učencev je 41. Stanje pomočnikov znaša pa 46. Število članov je bilo koncem leta 351, od katerih jih pa svojo obrt 76 ne izvršuje. Novih prijav obrtov je bilo 42, odjavi 22.

Tajniško poročilo se vzame na znanje.

Računski zaključek, ki ga stavi načelnik v razpravo, izkazuje Din 36.580-49 dohodkov in Din 26.450—stroškov, prebitka Din 10.130-49.

Gospod Ludovik Ožbolt prebere poročilo računskih pregledovalcev in občni zbor podeli načelstvu soglasno razrešnico.

Od načelstva predloženi proračun se zviša za znesek Din 2400— in se v ostalem brez debate odobri. Primanjkljaj v iznosu Din 13.670-50 se sklene kriti z dokladiami v istem obsegu kot v prejšnjem letu.

Za delegate gremija za občni zbor Zveze gremijev se izvolijo soglasno sledeči gospodje: Zumer Ivan, Cerknica, Oblak, Rakek in Vilar, Pučob. Za namestnike se pa izvolijo gg. Levstek, Rakek, Domicelj, Rakek in Ožbolt, Stari trg.

Pri slučajnostih so bili stavljeni predlogi glede članov pri zborničnem razsodišču, glede normiranja enotnih cen v posameznih okoliših, glede oviranja obmejnega prometa. Načelniku se naroči, da izvede potrebne korake.

H koncu priporoča načelnik, da se večje število članov naroči na »Trgovski list« in da pristopijo k trgovskemu dobrodelnemu društvu »Pomoč« kot člani. Prihodnji občni zbor se vrši v Logatcu.

Ker je bil dnevni red izčrpan, je načelnik ob 16-15 zaključil prav lepo uspelo zborovanje.

**Delovanje Hmeljarskega društva za Slovenijo za leto 1928.**

Iz poročila o delovanju Hmeljarskega društva za Slovenijo v preteklem letu posnemamo naslednje: Društvo je imelo 1100 rednih članov, ki so skupaj vplačali 18.020 Din članarine, in sicer potom poverjeništev, ki jih je bilo 43. Kakovost lanskega pridelka je bila nekoliko slabšeja od kakovosti drugih let, vendar je bila barva kobil prav lepo zelena in zlatozelena. Obiranje hmelja se je zakasnilo in se je v splošnem pričelo 20. avgusta ter je trajalo skoraj do 8. septembra. Množina vsega pridelka se ceni na 20.000 do 28.000 starih stotov, pridelček na ha pa povprečno na 8 stotov.

Glede škodljivcev je omeniti hmeljsko stenico, ki se je junija prikazala skoro na vseh nasadih Savinjske doline ter je povzročila precejšnjo škodo. V prav redkih nasadih poznega hmelja se je spomlad pokazala tudi peronospora, ki pa zaradi ugodnega vremena ni mnogo škodovala. Glede neugodnega razvoja cen je javnost v splošnem informirana. Novopečeni hmeljarji so živeli v nadi, da bodo dobili za svoj pridelok vsaj 100 dinarjev za 1 kg in so se nejevoljno odvracali od kucev, ki so jim ponujali 30 dinarjev in še več za 1 kg.

Redni občni zbor se je lani vršil 25.

marca, vršila pa sta se pozneje še dva izredna občna zbor, in sicer 24. junija in 12. avgusta 1928. Seja širšega odbora dne 30. oktobra v zadevi uporabe državne subvencije od 15.000 Din za uničevanje hmeljske stenice potom pare, sta se izmed desetih odbornikov udeležila le dva. Do končnega sklepa ni prišlo, ker je bila tudi navedena vsota za prireditve potrebne naprave premajhna. Kmetijsko ministrstvo je v to svrhu naknadno dovolilo še 20.000 Din ter bo treba tekom letošnjega leta odločiti, kako se naj prične z uničevanjem hmeljske stenice in njene zalege v hmeljskih drogih potom pare.

Predprodaja hmelja, rak-rano v naši hmeljski kupčiji, upajo Čehoslovaki odpraviti na ta način, da se organizirani hmeljarji s častno besedo zavežejo, da svojega pridelka v bodoče ne bodo v naprej prodajali. Ker bi bilo to sredstvo pri nas težko izvedljivo, so se poverjeniki društva odločili, opozoriti hmeljarje na občutno škodo, ki jo povzročajo predprodaje.

Glede ukinitvenja tranzitnih skladišč v Žalcu se je društveno vodstvo brzojavno obrnilo na kmetijsko ministrstvo ter na naše poslaništvo v Pragi. Vprašanje še

ni končno veljavno urejeno. Kakor znano, so morali lani hmeljski obiralci plačati za vožnjo po železnici v naše kraje polno vozino, ker prometno ministrstvo ni ugodilo pravočasno vloženi prošnji Hmeljarskega društva. Za povratno vožnjo je društveno vodstvo izdalo 1037 legitimacij, katerih se je lahko posluževalo poljubno število obiralcev ene skupine. Če se računa, da se je ene legitimacije povprečno poslužilo le pet oseb, in da se je pri vsaki osebi prihranilo le 10 Din, vidimo, da so si hmeljarji, ki navadno plačujejo obiralcem povratno potovanje, prihranili preko 50.000 dinarjev. Hmeljarsko društvo, ki je bilo ustanovljeno l. 1880, bo prihodnje leto slavilo 50-letnico svojega obstoja.

**Ljubljanska borza.**

IV. redni občni zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote sklicuje borzni svet na dan 23. maja 1929 ob 16. uri v borzne prostore v Ljubljani, Kongresni trg št. 9 (Filharmonija), I. nadstropje, z nastopnim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednikov, določitev treh overovateljev zapisnika in dveh zapisnikarjev, nadalje poročilo borznega sveta o poslovnem letu 1928. 2. Poročilo tajništva. 3. Poročilo finančnega odbora. 4. Odobritev bilance in podelitev razrešnice borznemu svetu. 5. Volitve: a) 5 članov borznega sveta; b) 5 članov finančnega odbora; c) 2 člana borznega razsodišča. — V primeru nesklepčnosti se vrši občni zbor dne 29. maja 1929 ob istem času in z istim dnevnim redom ne glede na število zborovalcev.

Tečaj 3. maja 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
<b>DEVIZE:</b>		
Amsterdam 1 h. gold. . . . .	—	22-87
Berlin 1 M . . . . .	—	13-48
Bruselj 1 belga . . . . .	—	7-898
Budimpešta 1 pengö . . . . .	—	9-9146
Curib 100 fr. . . . .	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling . . . . .	7-974	8-004
London 1 funt . . . . .	—	276-08
Newyork 1 dolar . . . . .	56-68	56-78
Pariz 100 fr. . . . .	—	222-32
Praga 100 kron . . . . .	167-93	168-73
Trst 100 lir . . . . .	—	398-02

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje, denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, denar 123 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb, denar 850 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Zdrž. pap. Veveč, Goričane in Medvođe d. d., Ljubljana, den. 120 Din; »Stavna družba« d. d., Ljubljana, denar 50; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Skofja Loka, denar 105 Din; Tvorница za dušik d. d., Ruše, denar 250, blago 260 Din.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 260—300 Din; brzjavni drogovi 250—280 dinarjev; bordonali merkantilni 340 do 370 Din; trami merkantilni 290—310; škorete, konične, od 16 cm naprej 620—660 Din; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630 do 720 Din; škorete, podmerne, od 15 cm 520 do 570 Din; deske—plohi, kon., od 16 cm naprej 550—600 Din; deske—plohi, par., od 16 cm naprej 600—630. — Bukev: Deske—plohi, naravni, neobrobjeni 490—510; deske—plohi, naravni, ostrorobi 750—1000 Din; deske—plohi, parjeni, neobrobjeni 650—850; deske—plohi parjeni, ostrorobi, 1000—1250 dinarjev; testoni 470—520; tavolete 1200 do 1250 Din. — Hrast: Hlodi I., II. 450 do 700 Din; bordonali 1300—1500 Din; deske—plohi, neobrobjeni boules 1300—1600 Din; deske—plohi, neobrobjeni merkantilni 900 do 1050 Din; deske—plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1400 Din; frizi 1050—1250 Din. — Drva: bukova 20—23 Din; hrastova 19—21 dinarjev. — Železniški pragovi: 2-60 m, 14 X 24, hrastovi 50—08 Din. — Oglje: bukovo za 100 kg 90—95 Din.

Zite: Pšenica: bačka: 80 kg, 20% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 287-50—290; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voz., slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 292-50 Din do 295 Din. — Koruza: »la plata«: dobava meseca maja, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 315—317-50; »la plata«: dobava junija, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 310—312-50; »la plata«: dobava julij, avgust in september, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 305—307-50, bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 305 do 307-50; bačka: času primerno suha, dobava v maju, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 310—312-50. Ječmen: baranjski, pivovarski, 68/69 kg, 345—347-50; bački, ozimni, 67/68 kg, 330—332-50 Din. — Oves: bački, slovenska post., navadna vozina, 295—297-50. — Moka: pšenična Og: fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga, 410—415 Din.

Tendence: Jes: čvrsta; deželni pridelki: neizpremenjena. Zaključki: les: 5 vagonov; deželni pridelki: 2 vagona; drugo: — vagonov.

**PO SVETU.**

Zasebnim poljskim bankam je dovolilo finančno ministrstvo zvišanje obrestne mere od 12 na 13%.

Severočeška industrija gumbov se posvetuje o koncentraciji in racionalizaciji obratovanja.

Hoover dementira vesti o eksportnih premijah za pospeševanje izvoza pšenice.

Banca Romaneasca v Bukarešti razdeljuje 21-odstotno dividendo.

Bilanca zunanje trgovine Francije za prvo letošnje četrtletje izkazuje 15.300 milijonov frankov uvoza v teži 15 milijonov ton (lani 13 milijard frankov in 11 milijonov ton), izvoza pa 12 milijard frankov v 9 milijonih ton (12-7 in 9-8).

Rentabilitetno vprašanje kavčukove sinteze je na poti do rešitve zopet napredovalo. Seveda je še treba čakati, kdaj bo mogel umetni kavčuk pričeti konkurencu z naravnim produktom, a sinteza kavčuka je rešena tako na kemično in fizikalni kot na obratno-tehniško plat.

Vprašanje sanacije Brunnerjevega koncerna je zopet odloženo. Medtem je padla tečajna vrednost 200-lirskih delnic na 50 lir, vrd roko se pa še bolj poceni prodajajo.

Eksporaterji konoplje v Vojvodini kažejo deloma povečano veselje do nakupa. Zaloge so picle.

Železnica Pennsylvania v Ameriki kupuje delnice drugih železniških družb in bo zvišala glavnico od 600 na 700 milijonov dolarjev.

Italijanske avtomobilne tovarne Fiat, Spa in Ceirano so ustanovile konsorcij za skupno izdelovanje tovornih avtomobilov in avtobusov. Spa razpolaga z glavnico 10 milijonov lir in ima letno produkcijo 2500 avtomobilov, Ceirano pa 7 milijonov lir in 1500 avtomobilov.

Alpine Montan izkazuje za preteklo leto 2.500.000 šilingov čistega dobička in je zopet pričela z izplačevanjem dividende; topot je 4-odstotna ali 80 šilingov.

Za gradbo in popravljanje avstrijskih zveznih železnic je zopet vpostavljen v račun znesek 11 milijonov šilingov.

Cena valjanega blaga v Avstriji je povišana za 17-50 pri toni in za 6-5 pri toni polfabrikatov.

Mannesmann-Röhrenwerke zaključuje preteklo poslovno leto s čistim dobičkom 13-72 milj. mark proti 15-78 v letu 1927. Davki so narasli za skoraj dva milijona mark. Dividendo so skrčili od 8 na 7%.

Nemška reparacijska vplačila od premirja do 31. marca 1929 znašajo 3 milijarde in 656 milijonov mark. Zraven pridejo še stvarne dajatve.

Kreuger in Toll d. d., koje razdeljuje tudi švedski vžigalični trust, razdeljuje 25-odstotno dividendo.

Posetniki jesenskega velesajma v Solunu, vršече ga se od 15. do 30. septembra, dobijo na naših železnicah 50-odstoten popust. Vožnja v Solun se mora izvršiti med 11. in 28. septembrom, vožnja nazaj pa med 17. septembrom in 4. oktobrom.

Avtomobilni koncern Chrysler-Dodge je sedaj tretja avtotovrdka sveta. Lani je imel 31 milj. dolarjev čistega dobička. Prodaj je 360.000 voz v vrednosti 344 milijonov dolarjev proti 192.000 avtomobilom in 272 milijonom v letu 1927. Vse glavnične rezerve znašajo 235 milj. dolarjev.

Berlinska banka Haste je postala insolventna. Obveznosti cenijo na 6 milijonov mark.

Vsa poljska bencinova in terpentinska trgovina se je združila v sindikat, v svrhu ureditve cen in razdelitve prodajnega trga.

Cinkovo 5-odstotno produkejsko omejitev, ki velja zaenkrat za dva meseca, hočejo podaljšati za dve leti.

Fuzija Standard Oil in Vacuum Oil. V Newyorku se z gotovostjo trdi, da je fuzija teh dveh petrolejskih družb perfektna. Delničarji Vacuum Oil Coe naj bi dobili za vsako svojo delnico tri delnice Standard Oil. Nato bi ustanovili novo družbo, ki bi prevzela aktivna in pasiva obeh družb. Fuzijo mora potrditi vlada v Washingtonu; obe družbi pripadata namreč bivšemu Standard-trustu, in je bilo pri razpustu tega trusta izrečno določeno, da se razpuščeni deli ne smejo zopet združiti.



## Trgovina.

Trgovska bilanca U. S. A. v prvem četrtletju. Ameriški trgovski urad poroča, da so importirale Zedinjene države v prvem letošnjem četrtletju (brez zlata in srebra) za 1121 milijonov dolarjev blaga proti 1069 milijonom v prvem lanskem četrtletju. Izvoz se je dvignil od 1202 milj. dolarjev na 1416, iz česar rezultira izvozni plus v znesku 295 milijonov dolarjev proti 133 milijonom v isti dobi lanskega leta. Ta ugodni zaključek je tembolj presenetljiv, ker se je uvoz zadnjih mesecev glede na pričakovano zvišanje carine razvil preko normalne potrebe. Zanimiv je izvoz in uvoz zlata. V prvem lanskem četrtletju je importirala Amerika za 55.7 milj. dolarjev zlata, eksportirala ga je za 175.4 milj., tako da je znašala oddaja inozemstvu neto 119.7 milj. dolarjev. Letošnje številke so čisto drugačne: izvoz samo 4.4, uvoz 102, več uvoza 97.6.

## Industrija.

**Železna produkcija Francije v I. 1928.** Produkcijška statistika francoske železne in jeklene industrije izkazuje za leto 1928 velik dvig. Produkcija surovega železa je znašala 10,100,000 ton (leto prej 9,330,000), produkcija surovega jekla 9,390,000 (8,310,000). Mesečna povprečnost v produkciji surovega železa je narasla od 800,000 ton v začetku leta na 880,000 ton v decembru, produkcija surovega jekla pa od 750,000 na 830,000 ton. Pri tem se je bistveno dvignila tako domača kot inozemska prodaja. V začetku leta je obratovalo 144 plavžev od 220 obstoječih, 1. decembra pa rekordno število 153. Vse tovarne so trenutno z naročili bogato založene; dobavni roki znašajo pet do šest mesecev, samo Po-saarje in Normandija sprejemata tudi naročila na trimesečni rok.

Kemični koncern Dupont je imel že v prvem letošnjem četrtletju nad 25 milijonov dolarjev čistega dobička, za 17 odstotkov več kot v prvem lanskem četrtletju.

Pomen dogovora med I. G. Farben in Standard Oil. Dogovor med tema dvema velikima družbama, ki je v načrtu že izgotovljen, ima zelo velik pomen. Predvideva sodelovanje obeh skupin glede izkoriščanja v posesti St. Oil se nahajajočih patentov družbe I. G. F. ne samo v Ameriki, temveč na vseh svetovnih trgih. Gre v prvi vrsti za izrabljanje Crackingovega načina pretvarjanja manj vrednega petroleja v visokovredno blago. V Vzhodni Aziji bosta družbi zgradili skupno tovarno za izdelovanje dušika. Nemška družba ostane na domačem trgu popolnoma prosta, na vseh svetovnih trgih pa dobi podporo od Standard Oil. Podpora bo tudi finančna in bo

postala I. G. Farben neodvisna od denarnega trga. Brez dvoma nastane z dogovorom močen blok kemične in petrolejske industrije, ki ne bo imel nobene konkurence.

## Denarstvo.

Ustanovitev Albanske Narodne banke. Pred meseci so započele albanske trgovske zbornice iniciativo za ustanovitev Albanske Narodne banke z albanskim kapitalom. Banko bodo sedaj ustanovili, in sicer v Draču. Pravila so izdelali mednarodni strokovnjaki in so predložena sedaj vladi v odobrenje. Osnovna glavnica bo znašala zaenkrat en milijon zlatih frankov, razdeljenih na 10,000 delnic po nominalu 100 zlatih frankov. Banka se bo pečala z vsemi finančnimi in komercialnimi operacijami. Ko bodo pravila banke odobrena, bo pričela tudi z emisijo bankovcev. Pri vsem tem je zanimivo zlasti dejstvo, da odklanjajo zbornice vsak tuji kapital ter da hočejo napraviti izključno albanski narodni denarni zavod. Torej tudi brez italijanskega kapitala.

Agrarna banka tudi v Rumuniji. — V Rumuniji je izdelan zakonski načrt o ustanovitvi Agrarne banke. Banka bo ustanovljena z državno pomočjo in bo dajala v prvi vrsti cenene hipotekarne kredite. Osnovna glavnica bo znašala eno milijardo lejev, ki jih bodo spravili skupaj s pomočjo inozemskega kapitala. Torej drugače kot pri naši Agrarni banki. Udeleženi bodo denarni zavodi Nemčije, Francije, Holandije in Anglije. Na nemški strani imenujejo dresdonsko banko, ki naj prevzame več kot četrtino delniške glavnice. V prihodnjih dneh bo zakonski načrt predložen rumunskemu parlamentu. To poročilo prihaja iz Rumunije. Dresdenska banka javlja, da bo treba urediti še najrazličnejša juridična vprašanja v Rumuniji, preden se bo moglo govoriti o ureditvi nove ustanovitve.

## TRŽNA POROČILA.

BAKER, SVINEC, CINK, CIN IN ALUMINIJ.

Cene bakra so v zadnjem času zopet padle, okrepitev londonskih tečajev napreduje le počasi. Vsekakor se zaupanje konsumentov v politiko kartelov še ni povrnilo. Prodaja bakra je sedaj tudi v Ameriki slabša; v Angliji trpi vsled volivne kampanje, v Nemčiji so konsumenti za daljšo dobo kriti. Pripomniti je, da se morejo večje postavke tudi pri nižjih cenah težko prodati, ker razpolaga industrija z zadostnimi zalogami. Mednarodni kartel je zbral podatke o zalogah, ki se nahajajo v rokah konsumentov, proste trgovine in špekulacije.

V svineu so se zaloge rapidno skrčile, brž ko je Mehika dobavo popolnoma opustila. Zato ni izključeno, da se bo cena skokoma dvigala.

Zelo zanimiv je trg cinka. Kakor vemo, so se združili producenti v kartel, ki je sklenil omejitve produkcije. Kljub temu je poljska skupina več producentov, kot ji je bilo predpisano, proti čemur je Belgija protestirala. Poljaki pa vztrajajo na svojem stališču, z motivacijo, da so bili pri razdelitvi kvote prikrajšani. Zato so začeli strokovni krogi dvomiti o možnosti nadaljnega obstoja kartela, v kojem slučaju bi bilo možno večje padanje cen. Zaenkrat je kartel na svojem zborovanju v Bruslju sklenil, da se produkcijska omejitev zniža od 7 na 5%, s čimer bi bilo kolikortoliko ugodeno zahtevam Poljakov. Srednjeevropska produkcija za maj in junij je določena s 57,000 tonami. Kot vzrok za zvišanje produkcije navaja kartel znižane zaloge v tovarnah, ki se morajo v svrhu strožje kontrole trga dopolniti. Nekatera podjetja zahtevajo celo opustitve restriktivne klavzule in s tem razpust kartela, da bi se za par mesecev preskusila sprejemna možnost trga. Tendenca je čvrsta.

Cin je skrajno miren. Obstojata veliko nerazmerje med produkcijo in porabo. Kot neposreden vzrok mirne tendence navajajo dejstvo, da bo novoustanovljena Nigerian Electricity Supply Corp., ki je takorekoč največji svetovni producent, z novim načinom pridobivanja produkcijske stroške znatno znižala. Zato se bi znale tudi prodajne cene bistveno znižati. V bruselskih borznih krogih krožijo vesti o ustanovitvi cinovega kartela. Pravijo, da se nudijo v Londonu zastopniki angleških in izvenevropskih interesentov cina v svrhu posvetovanj glede svetovne preskrbe s cinom. Trdijo celo, da je sporazum v temeljnih točkah že dosežen ter da bo še ta mesec sklicana v London splošna konferenca producentov cina. — Nigeria je angleška kolonija v Afriki.

Evropski kartel aluminija je hotel cene zvišati. Spričo močnega padanja bakrenih cen je pa kartel to namero opustil.

## ZITO.

Kakor vsako leto se tudi letos ob tem času zaloge žita v evropskih deželah konsuma krčijo. Zato morajo izvesti večje nakupe. Po uradnem poročilu so kupile v zadnjih dneh Nemčija, Anglija in Španija 200,000 ton pšenice iz Manitobe (Kanada) in La Plata (Južna Amerika). Vrhutega se pogaja tudi Francija z velikimi eksportnimi tvrdkami v U. S. A. glede nakupa večjih množin pšenice. Drug motiv za hausse, ki ga ne smemo prezreti, je neugodno vreme, ki bi moglo imeti za Srednjo Evropo za-

kasnelost pridelka. Ker je pričakovati zakasnelost tudi v prekomorskih deželah, je prišlo v zadnjem času do večjih tečajnih dvigov. To tembolj, ker javlja tudi Avstralija malo zadovoljiva poročila o suši.

V koruzi pa pričakujejo zopetno baisse, ker se je prodaja napram zadnjemu letu spričo majhnega števila prašičev bistveno skrčila, tako v Evropi kot v Ameriki. Zelo bo na padanje koruzne tendence vplivalo tudi dejstvo, da je bil v tej kampanji v Srednji Evropi pridelek krompirja kvalitativno slab; zato so morali velike množine krompirja porabiti izključno le za krmilne namene, kar seveda škoduje prodaji koruze in ječmena. Dalje prihajajo tako iz Zedinjenih držav kot iz Argentine poročila, da se je s koruzo obdelani svet izdatno pomnožil.

Torej je pričakovati za bližnjo bodočnost čvrsto tendenco pri pšenici in slabjšo tendenco pri koruzi.

## DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Komanda osječke divizijske oblasti v Osijeku sprejema do 10. maja t. l. ponudbe glede dobave večje količine negašenega apna. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 13. maja t. l. ponudbe glede dobave strokovnih časopisov. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. maja t. l. ponudbe glede dobave 1 električnega vitlja. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

*Veletrgovina*  
**A. Šarabon**  
*v Ljubljani*

*priporoča*  
**špecerijsko blago**

*raznourstno žganje, moko in*  
*deželne pridelke, raznourstno*  
*rudninsko vodo.*

*Lastna pražarna za kavo in*  
*mlin za dišave z električnim*  
*obratom.*

*Ceniki na razpolago.*  
*Telefon št. 2666.*

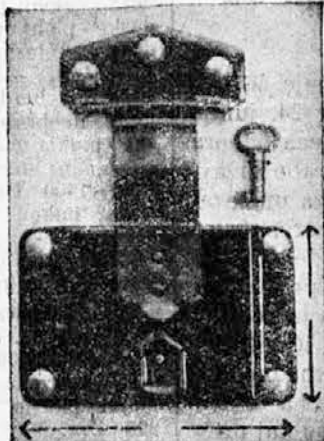
**TRAJNO** koristno darilo je samo **'GRITZNER'** in **'ADLER'** šivalni stroj ter pisalni stroj **'URANIA'**.  
Znižane cene, najlepše opreme edino le pri  
**JOSIP PETELINCU**  
Ljubljana, blizu Prečernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2913.

**R. RANZINGER, LJUBLJANA**  
Telefon 2000 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2000  
Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

**Tiskarna MERKUR, Ljubljana**  
trg.-ind. d. d. - Simon Gregorčičeva ulica 23  
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce, obrtnike, industrijce in urade. .. Lastna knjigovodnica

## -- Ključavnice --

za potne košare v raznih oblikah in velikostih ima vedno veliko zalogo in nudi najceneje



FELIKS TOMAN ml.  
Ljubljana, Resljeva c. 30

**VINOCET**  
tovarna  
**vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana**  
nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina.  
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.  
Pisarna:  
Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.  
Zahtevajte ponudbo!

## PROMETNA BANKA D.D., Ljubljana, Stritarjeva 2

Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.

Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.